

Statens vegvesen

RINGERIKE KOMMUNE
Postboks 123 Sentrum

3502 HØNEFOSS

Behandlende enhet:
Transport og samfunn

Saksbehandler/telefon:
Jan Antonsen / 69243554

Vår referanse:
25/102248-14

Deres referanse:
24/9057 – 45

Vår dato:
04.02.2026

Uttalelse – ny høring – temaplan for overordnet mobilitet i Hønefoss – Ringerike kommune

Vi viser til kommunens brev av 11. desember 2025. Vi beklager at vårt svar kommer litt etter fristen.

Bakgrunn

Ringerike kommune sender mobilitetsplanen for Hønefoss ut på ny høring. Formålet er å sikre en bredere og mer inkluderende medvirkning slik at alle som bruker byen får anledning til å komme til orde. Det har kommet tydelig frem at oppfatningene om utfordringene i sentrum varierer. I denne høringsrunden ønsker kommune derfor å gi bedre informasjon om hva mobilitetsplanen skal bidra til, og legge til rette for at innbyggere, næringsliv og øvrige brukere av byen kan gi sine synspunkter.

Gjennom den nye høringen ønsker kommunen både å få belyst hvilke bekymringer som finnes, og å motta innspill til hvilke realistiske muligheter planen åpner for. Kommunens mål er å skape mer plass til levende, trygge og trivelige byrom. Planen søker derfor å beskrive og svare på de mobilitetsutfordringene Hønefoss står overfor.

Ved forrige høringsrunde ga vi uttalelse i vårt brev av 1. august 2025.

Statens vegvesens ansvar

Statens vegvesen er vegadministrasjon for riksveger. Dette innebærer at vi har ansvaret for å planlegge, utvikle, drifte og vedlikeholde riksvegene på en best mulig måte for brukerne og samfunnet ellers. Samtidig er vi et fagorgan med sektoransvar på vegne av Samferdselsdepartementet. Gjennom sektoransvaret skal vi bidra til oppfølging av statlig politikk på det

Postadresse
Statens vegvesen
Transport og samfunn
Postboks 1010 Nordre Ål
2605 LILLEHAMMER

Telefon: 22 07 30 00
firmapost@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Dronningens gate 19
1530 MOSS

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Fakturamottak DFØ
Postboks 4710 Torgarden
7468 Trondheim

offentlige vegnettet og ivareta hensyn som trafiksikkerhet, kollektivtransport, gåing, sykling, luft, støy og universell utforming i områder hvor andre enn staten har myndighet.

Merknader

Generelt

Vi vurderer planforslaget som et viktig bidrag for å utvikle et mer tilgjengelig, trygt og bærekraftig bymiljø i Hønefoss.

Vi støtter planens vektlegging av sømløs mobilitet og bedre samspill mellom transportformer, og understreker betydningen av tett koordinering mellom statlige, fylkeskommunale og kommunale aktører.

Vi deler ambisjonen om å redusere klimagassutslipp fra transportsektoren, og arbeider kontinuerlig med tiltak som ladeinfrastruktur, kollektivprioritering og forbedret gang- og sykkelinfrastruktur. Det er viktig at klimamål integreres i all transportplanlegging.

Vi ser også positivt på planens omtale av digitalisering og ny mobilitetsteknologi som kan styrke både effektivitet og sikkerhet, samtidig som dette krever videre utvikling av regelverk, infrastruktur og datadeling.

Statens vegvesen støtter planens mål om å redusere bilavhengighet og styrke mobilitet for myke trafikanter i tråd med nasjonale føringer.

Kollektivknutepunkt og Ringeriksbanen/E16 (FRE16)

Flere av tiltakene i mobilitetsplanen berører områder som i fremtiden kan endres betydelig dersom Ringeriksbanen og ny E16 realiseres. Dette gjelder særlig tiltak knyttet til stasjonsområdet, nye bruforbindelser, trafikkavvikling i hovedårene gjennom byen og utviklingen av kollektivknutepunktet. Samtidig er fremdriften i Ringeriksporteføljen fortsatt usikker. Dette har også Nye Veier pekt på i sine oppdaterte vurderinger av prosjektmodenhet og finansieringsmessige forutsetninger. Det er derfor vanskelig å vurdere hvilke tiltak som kan gjennomføres allerede nå, og hvilke som risikerer å måtte bygges om eller miste sin funksjon dersom Ringeriksbanen/E16 gir nye trafikkstrømmer og endret bystruktur. Temaplanen omtaler porteføljen, men uten å tydelig skille mellom avhengige og uavhengige tiltak. For å sikre robust prioritering, god ressursbruk og samordnet planlegging på tvers av vegeiere, bør kommunen derfor konkretisere hvilke tiltak som forutsetter avklaring om Ringeriksbanen/E16, og hvilke som kan realiseres uavhengig av prosjektets framdrift.

Gjennomgangstrafikk og bruk av E16

Statens vegvesen støtter kommunens mål om å redusere gjennomgangstrafikk i sentrum. Temaplanen viser at mange velger å kjøre gjennom byen fordi traséen oppleves kortere og mer direkte enn E16, og fordi forhold som kapasitet, kryssutforming og kødannelse påvirker rutevalget. Vi anbefaler derfor en nærmere vurdering av hvorfor gjennomgangstrafikk velger sentrum fremfor riksvegen, inkludert behov for justert skilting, bedre trafikkflyt og tydeli-

gere trafikkstyring. Samtidig er det viktig at tiltak i sentrum ikke svekker framkommeligheten på E16 eller skaper nye flaskehalser på riksvegnettet.

30 km/t i sentrum

Redusert fartsgrense er et positivt tiltak for å øke trafikksikkerheten, særlig for gående og syklende. For å oppnå ønsket effekt bør den likevel støttes av fysisk utforming som faktisk senker farten. Samtidig må konsekvenser for kø og trafikkavvikling over Hønefoss bru vurderes nøye slik at lokale tiltak ikke skaper uønskede belastninger eller svekket framkommelighet på E16.

Trafikantbetaling

Trafikantbetaling kan, slik temaplanen beskriver, være et effektivt virkemiddel for både å redusere biltrafikk og finansiere nødvendige mobilitetstiltak. Samtidig må eventuelle bomløsninger vurderes i en helhetlig sammenheng og ses opp mot eksisterende og planlagte bomstasjoner på E16, slik at tiltakene gir ønsket trafikk- og miljøeffekt uten å skape uønskede trafikkforskyvninger.

Vi viser til våre tidligere innspill der vi understreket at et bompengepopplegg for Hønefoss er en omfattende og langvarig prosess. Arbeidet krever grundig behovskartlegging og vurdering av alternative modeller. Det må også være tett samarbeid mellom kommune, fylkeskommune og stat. I tillegg trengs omfattende trafikk- og konsekvensanalyser, bred medvirkning og politisk forankring før saken kan godkjennes av Samferdselsdepartementet. Det må deretter etableres et bompengeselskap og nødvendig teknisk infrastruktur før innkreving kan starte.

Temaplanen viser at ulike bomplasseringer og takstnivåer kan gi store utslag i trafikken over både Hønefoss bru og Kvernbergsund bru. Effekten er forskjellig for lokal og regional trafikk. Dette gjør det nødvendig med grundige analyser før kommunen velger en løsning. Hvis kommunen ønsker å arbeide videre med trafikantbetaling, bør dette inngå i en samlet og realistisk finansieringsmodell, f.eks. som del av en porteføljestyrt «bypakke light». Dette vil sikre forutsigbarhet, bærekraftig finansiering og klare ansvarsforhold mellom alle involverte aktører.

Gang- og sykkeltiltak / nye bruer

Statens vegvesen støtter kommunens satsing på bedre gang- og sykkelinfrastruktur. Dette er viktige tiltak for trafikksikkerhet og for å gjøre det enklere å velge aktive og miljøvennlige reiseformer. Samtidig viser temaplanen at enkelte tiltak innebærer reduksjon i kjørefelt og kapasitet på Hønefoss bru og Kvernbergsund bru. Slike endringer kan gi utfordringer i rush-tiden fordi disse bruene har høy belastning og er viktige for trafikkavviklingen gjennom byen. Det er derfor nødvendig å vurdere kapasitetsendringer i sammenheng med trafikken på E16 og andre riksvegsforbindelser. Lokale tiltak må ikke skape nye flaskehalser eller påvirke framkommeligheten på riksvegnettet negativt.

Trafikksikkerhet

Statens vegvesen støtter planens prioritering av myke trafikanter, og anbefaler at kryss og bruer med registrerte ulykker gis høy prioritet i det videre arbeidet. Temaplanen viser at flere av disse punktene i dag oppleves som utrygge, og at mørketall for ulykker med myke trafikanter gjør behovet for tiltak enda større. For å sikre god fremkommelighet og trygg ferdsel gjennom hele året er det også nødvendig å styrke drift og vintervedlikehold for gå-ende og syklende. God brøyting, strøing og regelmessig oppfølging av gang- og sykkelanlegg er avgjørende for at flere skal kunne velge aktive og miljøvennlige reisemåter.

Universell utforming

Statens vegvesen understreker viktigheten av at tiltakene i temaplanen gjennomføres med tydelige krav til universell utforming. Planen viser til behovet for universelt utformede gang- og sykkeløsninger og at adkomst til kollektivholdeplasser skal være trygg og tilgjengelig for alle trafikanter, uavhengig av funksjonsevne. For at flere skal kunne gå, sykle og reise kollektivt, er det nødvendig at nye tiltak utformes med gode løsninger for orientering, fremkommelighet og sikkerhet. Dette gjelder særlig gangarealer, overgangspunkter, holdeplasser og nye knutepunktområder. Vi anbefaler derfor at universell utforming tydelig integreres i planlegging, prosjektering og prioritering av alle tiltak i mobilitetsplanen.

Reelle kostnader ved bruk av egen bil

Temaplanens kostnadsberegninger (kapittel 5.4) viser driftskostnader per tur, men det er viktig å understreke at bilen har langt høyere totalkostnader enn det som framkommer i eksemplet. I tillegg til energi/drivstoff og vedlikehold kommer betydelige kostnader knyttet til innkjøpspris, kapitalkostnader, verdifall/avskrivning, forsikring og årsavgifter. Verdifall alene utgjør for mange bileiere den største kostnaden per kilometer, i mange tilfeller langt høyere enn drivstoffutgiftene. Når disse kostnadene tas med, blir den reelle prisen på å bruke bil vesentlig høyere enn de 5-15 kronene per tur som temaplanens eksempel viser. Det er likevel de løpende, merkbare kostnadene som drivstoff og parkering, som typisk påvirker daglige reisevalg. Dette forklarer hvorfor bilen fortsatt ofte framstår som det mest økonomisk attraktive transportmiddelet på korte reiser, til tross for høye totale eierskapskostnader.

Avslutning

Planen gir et godt grunnlag for videre arbeid, men flere tiltak krever tett samordning mellom stat, fylkeskommune og kommune for å sikre helhetlig trafikkavvikling og finansiering. Statens vegvesen ser frem til videre dialog og samarbeid.

Statens vegvesen Transport og samfunn
Med hilsen

Anders O. T. Hagerup
seksjonssjef

Jan Antonsen
sjefingeniør

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevne signaturer.

Kopi

BUSKERUD FYLKESKOMMUNE, Hauges gate 89, 3019 DRAMMEN

STATSFORVALTEREN I ØSTFOLD, BUSKERUD, OSLO OG AKERSHUS, Postboks 325, 1502 MOSS